

Житомирський державний університет імені Івана Франка
ННІ педагогіки
Теорії та методик дошкільної й інклюзивної освіти

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Вибіркової освітньої компоненти
"Партнерська взаємодія в системі освіти"
для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Предметна спеціальність	–
Спеціалізація	–
Освітня програма	Дошкільна освіта
ННІ	педагогіки

Укладачі: Тетяна Гужанова,
Ірина Денисюк, Марія Федорова
Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри теорії та методик дошкільної
й інклюзивної освіти
Протокол від «07» лютого 2024 року № 8
Завідувач кафедри _____ Іван КОНОВАЛЬЧУК

Житомир 2024

УДК 378.147
Г 93

*Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка.
(протокол № 3 від 23.02. 2024 р.)*

Рецензенти:

Ірина КАРАПУЗОВА – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені І.В. Короленка.

Лілія КУЧИНСЬКА – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін, методист з дошкільної освіти лабораторії методичного забезпечення КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР.

Неля РУДНИЦЬКА - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови Житомирського державного університету Імені Івана Франка

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять "Партнерська взаємодія в системі освіти"/ уклад. Гужанова Т.С., Денисюк І.О., Федорова М.А., Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 33 с.

Дані методичні рекомендації до практичних занять містять основні питання, необхідні для поглиблення та розширення знань здобувачів вищої освіти стосовно партнерської взаємодії в системі освіти.

Матеріали розроблено для вивчення освітньої компоненти "Партнерська взаємодія в системі освіти" для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

УДК 378.147

Г 93

© Гужанова Т.С., Денисюк І.О., Федорова М.А. 2024

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
I. Опис освітньої компоненти "Партнерська взаємодія в системі освіти".....	5
II. Структура освітньої компоненти.....	6
III. Методичні вказівки до проведення практичних занять.....	7
IV. Рекомендації до підготовки та проведення практичних занять.....	10
Практичне заняття № 1. Партнерська взаємодія, як умова ефективності освітнього процесу.....	10
Практичне заняття № 2. Основні категорії педагогіки партнерства. Принципи педагогіки партнерства.....	12
Практичне заняття № 3. Становлення і розвиток ідей педагогіки партнерства.....	14
Практичне заняття № 4. Дитиноцентризм – ключовий принцип педагогіки партнерства.....	16
Практичне заняття № 5. Реалізація індивідуального підходу до розвитку дитини в умовах педагогіки партнерства.....	19
Практичне заняття № 6. Традиційні технології реалізації педагогіки партнерства суб'єктів закладу дошкільної освіти.....	22
Практичне заняття № 7. Інноваційні технології педагогічного партнерства у роботі ЗДО.....	24
Практичне заняття № 8. Тема: Напрями педагогічного партнерства ЗДО з батьками.....	27
Практичне заняття № 9. Педагогічне партнерство закладів дошкільної освіти з державними і громадсько-просвітницькими інституціями.....	29
Практичне заняття № 10. Досвід реалізації педагогіки партнерства в дошкільній освіті.....	32
V. Завдання для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком.....	32
VI. Рекомендована література.....	33

Передмова

"Партнерська взаємодія в системі освіти" є вибірковою освітньою компонентою й посідає важливе місце у системі підготовки педагога закладу дошкільної освіти. Адже майбутній вихователь оволодіваючи професійними компетентностями повинен знати теоретичні і методичні засади організації освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії.

Мета вивчення освітньої компоненти: засвоєння здобувачами теоретичних засад організації освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії; формування здатності керувати педагогічною взаємодією в різних ситуаціях міжособистісного спілкування.

Основними цілями вивчення освітньої компоненти є:

- ознайомити з організацією та здійсненням освітнього процесу у ЗДО на засадах партнерської взаємодії;
- застосовувати психолого-педагогічні знання для ефективної організації педагогічної взаємодії;
- вибудовувати продуктивну взаємодію між учасниками освітнього процесу і забезпечувати їх співпрацю, як найважливішу умову ефективності освіти;
- створювати атмосферу довіри і співробітництва в колективі, стимулювати до обміну думками та прийняття спільних рішень, продукувати нові моделі взаємодії.

Здобувач повинен знати:

- основні категорії і поняття педагогіки партнерства (суб'єкт, педагогічна взаємодія, партнерська взаємодія тощо);
- основні закономірності, принципи, особливості партнерської взаємодії і співробітництва;
- методичні основи і сучасні технології ефективної партнерської взаємодії, що засновані на взаємоповазі і взаєморозумінні, міжособистісній толерантності;
- напрями гуманізації педагогічної взаємодії.

Здобувач повинен вміти:

- взаємодіяти і співпрацювати в різних умовах освітнього середовища;
- застосовувати ефективні прийоми спілкування в процесі педагогічної комунікації;
- реалізовувати технології навчання і виховання особистості на засадах партнерської взаємодії;
- аналізувати і проектувати виховні ситуації, застосовувати ефективні прийоми спілкування, в тому числі при міжкультурній педагогічній комунікації.

Освітня компонента "Партнерська взаємодія в системі освіти" передбачає набуття здобувачем наступних соціальних навичок (soft-skills): гнучкість/здібність адаптуватись; навички спілкування; уміння вирішувати проблемні ситуації; креативність; навички міжособистісних відносин; уміння зрозуміло формулювати думки, вміння працювати в команді, чітко планувати та керувати часом, властивість приймати рішення та вирішувати проблему.

**I. Опис освітньої компоненти
"Партнерська взаємодія в системі освіти"**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП / ОНП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта	Вибіркова	
Модулів -1	Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин -120		2	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,7 самостійної роботи здобувача – 3,5 год.	Перший (бакалаврський)	18год.	4 год.
		Практичні / Семінарські	
		22 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80год.	110 год.
		Індивідуальна робота	
-	-		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 38%.

для заочної форми навчання – 8 %.

II. Структура освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі				
		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття
Модуль I. Теоретичні і методичні основи партнерської взаємодії в системі освіти.												
Тема 1. Партнерська взаємодія, як умова ефективності освітнього процесу.	22	4	2	-	16	-	18	1	1	-	22	-
Тема 2. Основні категорії педагогіки партнерства. Принципи педагогіки партнерства.	24	4	4	-	16	-	18	1	1	-	22	-
Тема 3. Становлення і розвиток ідей педагогіки партнерства.	20	2	2	-	16	-	16				22	-
Тема 4. Теоретичні основи виховного процесу в педагогіці партнерства.	26	4	6	-	16	-	18	1	2	-	22	-
Тема 5. Організація партнерської взаємодії з різними соціальними інститутами.	28	4	8	-	16	-	20	1	2	-	22	-
Разом за модулем 1	120	18	22	-	80	-	120	4	6		110	
Усього годин	120	18	22	-	80	-	120	4	6		110	

III. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Для проведення практичних занять з освітньої компоненти "Партнерська взаємодія в системі освіти" обираються ведучі з числа здобувачів групи (2 здобувачі вищої освіти).

I. Рекомендації для ведучих стосовно проведення заняття.

- здійснити розподіл питань для самостійного опрацювання серед здобувачів групи;
- визначити мету заняття та розробити план-конспект з мультимедійною презентацією, які відображають хід всього заняття;
- підготувати декілька питань для здобувачів вищої освіти з метою здійснення переходу від попереднього питання до наступного (стисло повторити основні положення питання, що розглядалося в ігровій, розважальній формі, можливо використання тестових завдань);
- підведення підсумків заняття.

II. Експрес-контроль.

Мета: перевірка рівня якості знань за питаннями теми, що вивчається.

Експрес-контроль – це вид тестового контролю, який передбачає:

- формулювання питань у згорнутому вигляді з чотирма варіантами відповіді, одна з яких правильна;
- формулювання питань на відповідність (встановити 4 логічні пари із запропонованих варіантів);
- час проведення до 10 хвилин.

Підготовка до проведення експрес-контролю (здійснюють ведучі заняття).

Скласти план-конспект виступу, який включає:

- організаційний момент – привітання і організація аудиторії для подальшої роботи;
- розробка системи тестових завдань різних рівнів складності;
- підведення підсумку експрес-контролю.

III. Опитування за питаннями, передбаченими у плані заняття.

Підготовка до проведення опитування:

- опрацювання конспекту лекцій, підручників, посібників із теми заняття;
- розробка блок-схеми з певного питання;
- складання конспекту проведення опитування (при проведенні опитування застосовувати проблемні та дискусійні запитання);
- висновок (стисло повторити основні положення питання, що розглядалося).

Вимоги до проведення опитування:

- наявність блок-схеми на дошці;

- застосування наочності;
- наявність конспекту опитування (проблемні та дискусійні запитання).

IV. Рекомендації до виконання самостійної роботи.

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до практичних занять;
- огляд періодичної педагогічної преси.
- конспектування першоджерел;
- підготовка реферативних доповідей;
- підготовка доповідей із мультимедійними презентаціями;
- підбір відеоматеріалів із теми заняття;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до екзамену.

Підготовка теоретичних питань до практичних занять передбачає опрацювання питань теми практичного заняття. Ці питання могли як розглядатися під час лекції, так і виноситися на самостійне опрацювання.

Алгоритм підготовки здобувача вищої освіти до практичного заняття

1. Визначте питання для підготовки (Ви маєте розглянути усі питання, зазначені у плані практичного заняття).
2. Візьміть у бібліотеці університету (читальному залі) джерела, зазначені у списку основної літератури до заняття. При підборі літератури Ви можете користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).
3. Визначте розділи (теми або параграфи), у яких розкрито питання практичного заняття.
4. Прочитайте ці розділи.
5. За потреби складіть план (простий або складний) відповіді на кожне питання.
6. Визначте основні поняття, які Ви повинні засвоїти.
7. Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями теми.
8. Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект, схеми, таблиці або графіки по прочитаному матеріалу.
9. Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які Ви недостатньо зрозуміли. З цими питаннями Ви можете звернутися на консультації до викладача.
10. Перевірте, як Ви засвоїли опрацьоване питання. Ви можете це зробити, відповівши на тестові питання до теми або розв'язавши практичні завдання.

Огляд періодичної педагогічної преси.

Мета: ознайомлення здобувачів освіти із сучасною періодичною педагогічною пресою.

Підготовка до виконання завдання:

1. Підберіть декілька періодичних видань для ознайомлення та складіть їх бібліографію.
2. Самостійний вибір періодичного педагогічного видання.
3. Підготовка плану-конспекту виступу (на окремому аркуші паперу) з урахуванням таких вимог:
 - організаційний момент – привітання та організація аудиторії для подальшої роботи;
 - організація аудиторії для запису у робочому зошиті запропонованої інформації;
 - текст виступу з опорою на інформацію, запропоновану на дошці;
 - резюме-реклама педагогічного видання (у вигляді реклами окремого, найбільш цікавого, на думку виступаючого, розділу або статті, або в іншій формі за вибором).
4. Оформлення дошки:
 - назва видання;
 - рік, коли видання почало друкуватися;
 - спрямованість педагогічного видання (науково-методичне, навчально-методичне тощо);
 - рубрики (постійні та змінні) та їх коротка характеристика (у разі необхідності).

Час виступу 5-7 хвилин.

Конспектування першоджерел передбачає поглиблений розгляд окремих питань теми. Для конспектування можуть пропонуватися статті з фахових журналів, розділи монографій або підручників.

Алгоритм підготовки

1. Прочитати вибране першоджерело.
2. Відповідно до вимог оформити бібліографію першоджерела (автор, назва, вихідні дані).
3. Скласти план (простий або складний).
4. Для кожного пункту плану виділити основні положення проблеми, яка висвітлюється у першоджерелі.
5. Представити прочитаний текст першоджерела у вигляді тез або анотації, бажано використовувати схеми, таблиці, графіки тощо.
6. Для самоперевірки перекажіть статтю, використовуючи власний конспект.

Підготовка реферативних повідомлень передбачає глибокий та детальний аналіз проблеми, винесеної у темі реферату.

1. Ознайомтеся з вимогами до реферату.

2. Користуючись бібліотечним каталогом ЖДУ імені Івана Франка (алфавітний, предметний або систематичний) підберіть літературу, у якій розкривається тема реферату.
3. Складіть план реферату.
4. Опрацюйте літературні джерела, користуючись порадами до конспектування першоджерел.
5. Систематизуйте опрацьований матеріал відповідно до плану реферату.
6. Дайте власний критичний аналіз та оцінку висвітленої проблеми.
7. Оформіть реферат відповідно до вимог.
8. На основі реферату підготуйте усну доповідь на практичне заняття.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1.

Тема: Партнерська взаємодія, як умова ефективності освітнього процесу.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з освітньою компонентою «Партнерська взаємодія в системі освіти», розкрити поняття партнерська взаємодія.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню ролі партнерської взаємодії в освітньому процесі, розкриє методологічну основу педагогіки партнерства.

План:

1. Зміст та сутність понять взаємодія, партнерська взаємодія та її принципи.
2. Особистісно-орієнтований, діяльнісний та компетентнісний підходи як методологічна основа педагогіки партнерства.
3. Педагогічне партнерство як стратегія розширення соціально-педагогічної діяльності закладів дошкільної освіти.
4. Формування моделі гармонійної партнерської взаємодії. 3D-формула: «Діалог - Довіра – Домовленість»

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Скласти перелік актуальної літератури з проблеми партнерської взаємодії.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *взаємодія, партнерська взаємодія, особистісно-орієнтований підхід, діяльнісний підхід, компетентнісний підхід.*

2. Вправа: «*Колективна поема*»

Кожен учасник повинен доповнити одним коротким рядком невеличку розповідь. Я почну, а вас прошу всіх доповнювати, адже ми з вами партнери.

«...Вранці я підійшла до вікна й не впізнала свій двір.

Кожен написав тільки один рядок, а в результаті вийшла ціла поема. Так і з дітьми, ми вносимо лише маленьку частинку себе, щоб у кінцевому результаті наші діти стали справжніми людьми. Це і є етичний концепт педагогіки партнерства.

3. Тематика рефератів:

- Сучасні зміни в освітньому просторі України.
- Гуманістична спрямованість дошкільної освіти.

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте сутність принципів партнерської взаємодії.
2. На які провідні положення особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів спирається педагогіка партнерства?
3. В чому суть 3D-формули: «Діалог - Довіра – Домовленість»?

Тестовий контроль

1. Що таке партнерська взаємодія?

- а) неузгоджена діяльність учасників освітнього процесу спрямована на досягнення спільних цілей;
- б) спілкування і взаємовідносини між учасниками освітнього процесу;
- в) довіра учасників освітнього процесу до вихователів(вчителя);
- г) узгоджена діяльність учасників освітнього процесу задля досягнення спільної мети та вирішення важливих завдань;
- д) спільна діяльність дітей.

2. Що лежить в основі партнерської взаємодії?

- а) кохання, довіра, відносини;
- б) спілкування, співпраця, взаємодія;
- в) співпереживання, чутливість, гармонія;
- г) емоції, характер, взаємини;
- д) доброта, краса, надія.

3. До основних принципів партнерської взаємодії НЕ відноситься?

- а) повага;
- б) довіра;
- в) доброзичливість;
- г) соціальне партнерство;
- д) гармонія.

4. Яка 3D –формула лежить в основі партнерства?

- а) діалог-довіра-домовленість;
- б) довіра-договір-діалог;
- в) договір-надія-довіра;
- г) домовленість-кохання-діалог;
- д) діалог-довіра-почуття.

5. Мета особистісно-орієнтованого підходу полягає у:

- а) забезпеченні освітнього процесу дитиною;

- б) самовдосконаленні і самореалізації особистості дитини;
- в) самореалізації вихователя;
- г) підтримуванні процесів самопізнання батьків;
- д) немає правильної відповіді.

6. Вказати скільки у відсотках буде співпраця, а скільки партнерство?

- а) 40-50% - співпраця, 10% - партнерство;
- б) 30-40% - співпраця, 30% - партнерство;
- в) 40-60% - співпраця, 100% - партнерство;
- г) 100% - співпраця; 100% - партнерство;
- д) 10-20% - співпраця, 70% - партнерство.

7. На чому ґрунтується педагогіка партнерства?

- а) відносинах взаємоповаги між учасниками освітнього процесу;
- б) відносинах вихователя і вихованцями;
- в) відносинах батьків і дітей;
- г) дружніх відносинах батьків і вихователів;
- д) всі відповіді правильні.

8. У чому полягає суть компетентнісного підходу?

- а) досягненні окремих цілей дитини у освітньому процесі;
- б) спрямуванні освітнього процесу на досягнення закріпленого результату;
- в) досвіді дитини у вирішення завдань;
- г) сприйнятті знань дитиною протягом усього освітнього процесу;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. Встановити відповідність тлумачення поняття “взаємодія” у різних науках.

а) філософія	1) взаємозалежний обмін діями, організація людьми взаємних відносин;
б) психологія	2) сукупність закономірних зв'язків між елементами, де кожна дія одного учасника процесу зумовлює відповідні дії іншого учасника для досягнення мети;
в) педагогіка	3) відображає процеси впливу один на одного, породження одним об'єктом іншого;

Практичне заняття № 2

Тема: Основні категорії педагогіки партнерства. Принципи педагогіки партнерства.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними категоріями та принципами педагогіки партнерства.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню стратегії, принципів, умов реалізації педагогіки партнерства, познайомить з функціями учасників партнерської взаємодії.

План:

1. Стратегії, принципи педагогіки партнерства.
2. Умови реалізації педагогіки партнерства.
3. Особливості реалізації педагогіки партнерства в дошкільній освіті.
4. Учасники педагогічного партнерства, їх функції.

5. Спільна діяльність вихователя і дітей, вихователів і батьків на засадах взаєморозуміння, єдності інтересів.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *педагогіка партнерства, педагогічне партнерство, гуманістична спрямованість, принципи педагогічного партнерства, завдання педагогічного партнерства, стратегії педагогічного партнерства.*
2. **Розробити та представити сценарій** спільного виховного заходу для дітей, батьків і вихователів (тема за вибором здобувачів вищої освіти).
3. *Тематика рефератів:*
 - Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність.
 - Педагогічне партнерство в умовах освітніх змін

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте стратегії та умови реалізації педагогіки партнерства.
2. В чому особливості реалізації педагогіки партнерства у системі ЗДО?
3. Функції учасників партнерської взаємодії.

Тестовий контроль

1. Педагогіка партнерства це –

- А) напрям педагогіки, система методів і прийомів виховання і навчання на засадах гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості.
- Б) формування навичок з використання знань та розвиток загальних здібностей дитини.
- В) наявність нових форм, правил, способів і засобів соціально-професійно-комунікативної діяльності, розвиток компетентності й особистості в цілому.

2. Педагогіка партнерства розглядається як:

- А) напрям педагогіки;
- Б) ключовий компонент НУШ;
- В) форма взаємодії або підхід, спрямований на розвиток продуктивних відносин;
- Г) критерій для оцінки якості освітнього процесу;
- Д) інноваційний педагогічний метод, технологія,
- Є) всі відповіді правильні.

3. Педагогіка партнерства ґрунтується на ідеях:

- А) А.С. Макаренка, Й. Песталоцці.
- Б) В. Сухомлинського, Ш. Амонашвили.
- В) Аристотеля, Сократа.

4. Принципи педагогіки партнерства:

- А) взаємоповага всіх учасників освітнього процесу;
- Б) довірливі стосунки та спільна наполеглива праця;
- В) позитивне та доброзичливе ставлення одне до одного;
- Г) порозуміння та ефективна комунікація;
- Д) всі відповіді правильні;
- Є) немає правильної відповіді.

5. Психологічну основу педагогіки партнерства складають:

- А) суб'єкт-об'єктні стосунки;
- Б) суб'єкт-суб'єктні стосунки;
- В) об'єкт-суб'єктні стосунки.

6. Що не є елементом взаємодії між педагогом і батьками в партнерській взаємодії:

- А) постійна комунікація;
- Б) неформальне спілкування;
- В) допомога й участь батьків;
- Г) участь батьків у навчальному житті дітей;
- Д) опора на індивідуальні особливості.

7. Що не є методом технології партнерства:

- А) активні та інтерактивні технології;
- Б) метод проектів;
- В) метод перспективних ліній;
- Г) діалогічні методи;
- Д) створення проблемних ситуацій.

8. Інструменти педагогіки партнерства:

- А) цікаві й захоплюючі розповіді,
- Б) відверта бесіда,
- В) справедлива і незалежна оцінка,
- Г) заохочення творчих успіхів,
- Д) особистий приклад,
- Є) всі відповіді правильні.

9. Ефективність партнерської взаємодії залежить від:

- А) Уміння слухати кожного;
- Б) Бажання почути партнерів;
- В) Пошуку варіантів можливих моделей успішного партнерства;
- Г) всі відповіді правильні.
- Є) немає правильної відповіді.

Практичне заняття № 3

Тема: Становлення і розвиток ідей педагогіки партнерства.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти зі становленням та розвитком педагогіки партнерства.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню історичного коріння педагогіки партнерства.

План:

1. Педагогіка Марії Монтессорі.
2. Вальдорфська педагогіка.
3. Педагогіка співробітництва.
4. Сучасний етап становлення педагогіки партнерства.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити презентацію до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *гуманна педагогіка, Монтессорі педагогіка, Вальдорфська педагогіка, педагогіка співробітництва.*
2. **Розробити фрагменти занять з використанням методів М. Монтессорі та вальдорфської педагогіки (тема за вибором здобувачів вищої освіти).**

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте принципи побудови Монтессорі – середовища та різновиди занять з дитиною.
2. Назвіть принципи діяльності вальдорфської школи.
3. Розкрийте основні ідеї педагогіка співробітництва.

Тестовий контроль

1. Основа виховання в педагогіці М. Монтессорі полягає у:

- А) взаємодії людини з оточуючим світом і усвідомлення себе як частини космічного порядку.
- Б) розвитку творчих здібностей дитини.
- В) повазі до людини на всіх етапах розвитку.
- Г) взаємодії батьків та педагогічних працівників.
- Д) пошуку себе в суспільстві.

2. До основних принципів педагогічної системи Марії Монтессорі НЕ належить:

- А) принцип педагогічної діяльності, принцип гуманності.
- Б) принцип вільного навчання, принцип дидактики.
- В) принцип систематичності та послідовності.
- Г) принцип природовідповідності, принцип гуманності.
- Д) принцип мотивації, принцип гуманності.

3. Що обіймає термін “культура” в освіті Монтессорі?

- А) історію, астрономію;
- Б) географію, біологію;
- В) математику, мову;
- Г) хімію, фізику;
- Д) біологію, фізику.

4. Хто був засновником Вальдорфської школи

- А) Луї Брайль;
- Б) Шарль-Мішель де Л'епе;
- В) Еміль Мольт;
- Г) Рудольф Штайнер;
- Д) Шалва Олександрович Амонашвілі.

5. Коли на думку Рудольфа Шнайнера дитина повинна навчатися письму і рахунку?

- А) після 4 років;
- Б) після 5 років;
- В) після 6 років;
- Г) після 7 років.

6. Якою є відмінна особливість Вальдорфської методики викладання матеріалу?

- А) вивчається місяцями;
- Б) вивчається сезонами;
- В) вивчається порами року;
- Г) вивчається епохами.

7. Особливістю навчальної методики у вальдорфських школах є:

- А) предметна діяльність;
- Б) самостійне вивчення тем перед проходженням на уроках;
- В) образний виклад навчального матеріалу;
- Г) формування проблемних питань;
- Д) пізнання себе і сенсу життя через космос.

8. В чому полягає сутність педагогіки співробітництва?

- А) в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель.
- Б) в єдності навчання, виховання і розвитку.
- В) у здатності перетворювати навколишній світ, відтворюючи його.
- Г) в спонуканні дітей до активної ігрової діяльності.

9. За системою Василя Сухомлинського виховання особистості має здійснюватися через тріаду:

- А) садочок-сім'я-громадськість;
- Б) садочок-сім'я-близьке оточення;
- В) школа-сім'я-громадськість;
- Г) школа-сім'я-близьке оточення.

Практичне заняття № 4

Тема: Дитиноцентризм – ключовий принцип педагогіки партнерства.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з дитиноцентризмом як ключовим принципом педагогіки партнерства.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню поняття «дитиноцентризм», розкриє педагогічні умови створення розвиваючого освітнього середовища в ЗДО.

План:

1. Сутність поняття «дитиноцентризм».
2. Педагогічні умови створення у закладі дошкільної освіти освітнього середовища, спрямованого на реалізацію потреб, інтересів, можливостей дітей дошкільного віку.
3. Пріоритети організації навчально-виховного процесу в ЗДО.
4. Роль вихователя дітей дошкільного віку у реалізації принципу дитиноцентризму.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *освітнє середовище закладу дошкільної освіти, дитиноцентризм, особистісно зорієнтована модель навчання і виховання дітей дошкільного віку, потреби, інтереси, можливості дітей дошкільного віку.*

2. Зробіть презентацію розвиваючого освітнього середовища в ЗДО.

<http://www.appsychology.org.ua/data/jrn/v4/i16/9.pdf>

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте поняття дитиноцентризм.
2. Педагогічні умови створення розвиваючого освітнього середовища в ЗДО.
3. В чому полягає роль вихователя у реалізації принципу дитиноцентризму?

Тестовий контроль

1. Що таке дитиноцентризм?

А. максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Б. динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

В. напрям педагогіки, що включає собою систему методів і прийомів виховання і навчання на засадах гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості.

Г. простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співпраці, прийняття.

Д. компетентнісний підхід до навчання, це формування цінностей, на основі яких виробляються ставлення.

2. Особистісно – орієнтовна модель освіти, що заснована на ідеях дитиноцентризму, передбачає:

А. професійність навчання.

Б. практичну спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом.

В. максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів, забезпечення морально – психологічного комфорту, відмови від орієнтації освітнього процесу на середню дитину.

Г. співробітництво з позашкільними закладами освіти.

Д. переосмислення ролі вчителя вимагає від нього оновлення професійного мислення і відповідних цілеспрямованих дій: постійний аналіз власної педагогічної діяльності; орієнтацію на самоосвіту; відстеження результативності своєї роботи через систему моніторингу та самомоніторингу.

3. Дитиноцентризм в освіті – це:

А. простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співрозвитку, прийняття.

Б. спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками.

В. зміни стосунків між учителем і учнем, заснована на увазі учителя до учнів, залученні їх до навчання, що викликає у дітей радісне відчуття успіху.

Г. самоосвіта, психологічний комфорт дитини під час навчання, розкриття потенціалу дитини.

Д. виокремлення у кожній дитині її сутнісних особистісних рис і максимально можливе наближення навчання й виховання цієї дитини до її конкретних здібностей.

4. Скільки є пріоритетів дитиноцентризму?

а. 4; б. 6; в. 5; г. 7; д. 8.

5. Дитиноцентризм увійшов в історію виховання як:

А. педагогічна течія або особливий підхід до виховання дитини.

Б. налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

В. повне і своєчасне охоплення навчанням усіх дітей молодшого шкільного віку.

Г. активність дітей у навчальному процесі.

Д. забезпечення морально- психологічного комфорту дитини.

6. В. Г. Кремень розглядає дитиноцентризм як:

А. гуманістично орієнтовний підхід до формування нової людини.

Б. ставлення до людини, як до найвищої цінності.

В. створення сприятливих умов для саморозвитку.

Г. як активно діючу частину соціального середовища.

Д. орієнтацію на потреби дитини.

7. На що спрямоване освітнє середовище у групах дітей 5-6 річного віку?

А. на забезпечення гармонійного розвитку.

Б. на забезпечення морально-психологічного комфорту дитини.

В. на розвиток самостійності, створення умов для прийняття рішень, заохочення ініціативи та залучення.

Г. на розвиток творчих здібностей.

Д. на розвиток фізичних якостей.

8. Що таке мета освіти у роботі Еллен Кей «Вік дитини»?

А. не передача знань, а гармонійний розвиток дитини на основі її задатків і життєвого досвіду.

Б. гуманістична парадигма (значення) виховання – ставлення до людини, як до найвищої цінності.

В. різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя.

Г. демократичне та гуманне ставлення до дитини, забезпечення їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель.

Д. визнання дитини центральною фігурою освітньо – виховного процесу.

9. Назвіть (4-5) напрямків дитиноцентризму.

Практичне заняття № 5.

Тема: Реалізація індивідуального підходу до розвитку дитини в умовах педагогіки партнерства.

Мета: ознайомити здобувачів з поняттям індивідуальний підхід та його значенням для реалізації педагогіки партнерства.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню важливості урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей для формування моделі партнерської взаємодії «педагог – діти».

План:

1. Сутність поняття «індивідуальний підхід».
2. Значення індивідуального підходу до розвитку дитини дошкільного віку в умовах педагогіки партнерства.
3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, забезпечення психологічного комфорту дитини в ЗДО.
4. Формування моделі партнерської взаємодії «педагог – діти». Уроки спілкування з дитиною.
5. Вправи на налагодження взаємодії між дітьми. Ранкова зустріч як засіб формування взаємоповаги і толерантності дошкільника.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *індивідуальний підхід, вікові та індивідуальні особливості дітей, психологічний комфорт, ранкові зустрічі, модель партнерської взаємодії.*
2. Розробити план-конспект двох ранкових зустрічей з дітьми дошкільного віку з метою формування спільноти (вікова група за вибором здобувача вищої освіти).

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте поняття індивідуальний підхід до розвитку дитини дошкільного віку.
2. Як урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей може забезпечити їм психологічний комфорт в ЗДО.
3. Яку роль відіграють ранкові зустрічі в групі у формуванні взаємоповаги і толерантності.

Тестовий контроль

1. Що таке індивідуальний підхід?

- А. визнання індивідуальності дитини, врахування в освітньому процесі її індивідуальних особливостей, що в кінцевому результаті забезпечує повноцінний особистісний розвиток.
- Б. аналіз вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку.
- В. взаємодія вихователя з дітьми на суб'єкт-суб'єктні відносини.
- Г. формування у дітей звичку піклуватися про інших.
- Д. напрям педагогіки, що включає собою систему методів і прийомів виховання і навчання на засадах гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості.

2. В чому полягає реалізація індивідуального підходу?

- А. В практичній спрямованості навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом.
- Б. гнучкому використанні педагогом інтегрованої системи освітньої роботи для забезпечення розвитку індивідуальності кожної дитини.
- В. компетентнісному підході до навчання, формування цінностей, на основі яких виробляються ставлення.
- Г. реалізації запланованої роботи.

3. Дайте визначення індивідуально-психологічні відмінності?

- А. стан душевного спокою, задоволення, благополуччя.
- Б. простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співрозвитку, прийняття.
- В. спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками.
- Г. стійкі особливості психічних процесів, за якими люди відрізняються один від одного.
- Д. створення розумів, що попереджають можливість контактів дитини з неблагополучними подразниками, або ж ослаблення дії шкідливих факторів.

4. Установіть відповідність між віком дітей та їхніми особливостями.

- А. Спілкування дітей з дорослими є неодмінною умовою розвитку предметної діяльності – провідної діяльності дітей цього віку.
- Б. потреба в спілкуванні, з допомогою якої засвоюється соціальний досвід.

В. У процесі спільної діяльності діти набувають досвіду керівництва іншими дітьми і досвід підпорядкування.

1. 4-5р
2. 2-3р
3. 5-6р

5. Назвіть умови, що забезпечують дитині психологічний комфорт (4-5 умов).

6. Яке ж значення ранкових зустрічей?

А. Розвиток навичок спілкування, розвиток соціальних навичок, вміння своєчасно виявляти і усувати причини, розвивати у дітей самостійність, ініціативу.

Б. Створення спільноти, розвиток навичок спілкування, розвиток соціальних навичок, створення позитивного настрою.

В. Створення позитивного настрою, розвивати у дітей самостійність, створення спільноти, залучення до роботи з дітьми батьків.

Г. Створення спільноти, розвиток навичок спілкування, розвиток соціальних навичок, гнучке використання педагогом інтегрованої системи.

Д. Залучення до роботи з дітьми батьків, розвиток навичок спілкування, розвиток соціальних навичок, створення позитивних навичок.

7. Від чого залежить ефективна партнерська взаємодія?

А. Роз'яснювання власних проблем.

Б. Шукати варіанти можливих моделей успішного партнерства, від реалізація запланованої роботи.

В. Створення клімату довіри.

Г. Уміння слухати, бажання чути партнера, опора на сприятливі компроміси.

8. Чи вірне твердження «Індивідуальний підхід повинен використовуватися лише по відношенню до "важковиховуваних" дітей»?

А. Так.

Б. Ні.

В. Більше так, ніж ні.

Г. Частково.

Д. Більше ні, ніж так.

Е. Своя відповідь.

9. В чому виявляється необхідність індивідуального підходу?

А. стимулює розвиток мовленнєвого апарату.

Б. демократичне та гуманне ставлення до дитини, забезпечення їй права на вибір, на власну гідність.

В. виокремлення у кожній дитині її сутнісних особистісних рис і максимально можливе наближення навчання й виховання цієї дитини до її конкретних здібностей.

Г. на одні і ті ж засоби і форми виховного впливу кожна дитина реагує по-різному - це спричиняє суттєві індивідуальні відмінності у ставленні кожного учня до самих виховних впливів.

Практичне заняття № 6.

Тема: Традиційні технології реалізації педагогіки партнерства суб'єктів закладу дошкільної освіти.

Мета: ознайомити здобувачів з традиційними підходами реалізації педагогічного партнерства у системі «вихователь-дитина», «вихователь-батьки».

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню традиційних підходів реалізації педагогічного партнерства.

План:

1. Характеристика традиційних підходів реалізації педагогічного партнерства у системі «вихователь-дитина», «вихователь-батьки».
2. Ступені партнерства: пошук контактів, пошук меж взаємодії, партнерство послідовного наслідування, узгодження спільних дій, пошук спільних смислів, гармонійна взаємодія (за О. Кочергою).
3. Методи технології партнерства.
4. Адаптація традиційних технологій педагогіки партнерства до потреб і запитів суб'єктів освітнього процесу.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *традиційні технології педагогічного партнерства, суб'єкти освітнього процесу, ступені партнерства.*
2. **Розробити фрагмент заняття на основі проектно-ігрової технології, технології «Долоньки» .**
<http://surl.li/aahob>

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте традиційні підходи до реалізації педагогічного партнерства.
2. Розкрийте сутність методів технології партнерства, які заохочують дітей виражати свої думки.

Тестовий контроль

1. Завдання взаємодії «вихователь – батьки» – це?

- А) формування у вихователя уявлень про взаємодію з дітьми;
- Б) формування у батьків уявлень про необхідність участі в виховному процесі;
- В) формування в обох сторін уявлення про взаємодію та правильне виховання дитини;
- Г) формування у батьків уявлень про необхідність взаємодії з педагогічним колективом;
- Д) формування уявлень батьків та вихователя про соціальне виховання.

2. Основне завдання взаємодії «вихователь – дитина»?

- А) забезпечення оптимальних умов для повноцінного фізичного та психічного розвитку, сприяння задоволенню потреби в емоційно – особистісному спілкуванні, розвиток її творчих інтересів та здібностей, підвищення рівня сформованості педагогічної культури вихователів;
- Б) забезпечити педагогічну обізнаність батьків;
- В) виростити зрілу та відповідальну людину;
- Г) надати дитині повноцінний розвиток;
- Д) надати батькам педагогічний приклад для наслідування.

3. Чому сприяють методи технології партнерства?

- А) самостійності дітей;
- Б) розвитку критичного мислення та самооцінці дітей;
- В) розвитку активності, самостійності та творчості дітей, формуванню комунікативних навичок, вміння співпраці з іншими;
- Г) сприяють, як педагогічний приклад для батьків;
- Д) немає правильної відповіді.

4. Які інноваційні виховні заходи організовує вихователь для залучення батьків вихованців до участі в освітньому процесі дошкільного закладу?

- А) тематичні майстер-класи, творчі вечори, тренінги.
- Б) батьківські збори;
- В) індивідуальні бесіди, анкетування;
- Г) п'ятничні екскурсії, групові консультації;
- Д) засідання «круглих столів», рольові ігри.

5. Метод спільного навчання передбачає:

- А) організацію навчального процесу у формі групових завдань і проектів;
- Б) взаємодію між більш досвідченим педагогом (ментором) і менш досвідченим педагогом (менті);
- В) організацію навчання, де педагог та учні виступають як рівноправні партнери;
- Г) залучення учнів до процесу прийняття рішень щодо організації навчального процесу;
- Д) взаємодію між педагогом і учнями, а також між учнями.

6. Напрями адаптації традиційних технологій педагогіки партнерства:

- А) інноваційні засоби і методи навчання;
- Б) залучення батьків до громадянськості навчального процесу;

- В) використання індивідуального підходу до кожної дитини;
- Г) розвиток критичного мислення та самооцінки дітей;
- Д) всі варіанти відповідей.

7. Ступені партнерства визначені О. Кочергою включають:

- А) пошук контактів, пошук меж взаємодії;
- Б) партнерство послідовного наслідування;
- В) узгодження спільних тем, пошук спільних смислів;
- Г) гармонійна взаємодія;
- Д) всі відповіді правильні.

8 На етапі пошуку меж взаємодії:

- А) сторони спільно планують та здійснюють конкретні дії для досягнення спільної мети;
- Б) сторони починають взаємодіяти і розвивати взаємовигідні відносини, де одна сторона наслідує досвід та знання іншої сторони;
- В) сторони визначають області спільних інтересів та можливостей для співпраці;
- Г) сторони досягають гармонії у своїй взаємодії, де співпраця є ефективною та позитивною для всіх сторін;
- Д) немає правильної відповіді

9 Що передбачає адаптація традиційних технологій педагогіки партнерства до потреб і запитів суб'єктів освітнього процесу?

- А) використання індивідуального підходу до кожної дитини;
- Б) використання інноваційних засобів і методів навчання, врахування індивідуальних потреб і запитів дітей;
- В) забезпечення оптимальних умов для повноцінного фізичного та психічного розвитку;
- Г) направлення освітнього процесу на досягнення закріплених результатів;
- Д) єдність навчання, виховання і розвитку.

Практичне заняття № 7.

Тема: Інноваційні технології педагогічного партнерства у роботі ЗДО.

Мета: ознайомити здобувачів з інноваційними технологіями педагогічного партнерства у системі ЗДО.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розумінню особливостей використання особистісно зорієнтованих, тренінгових, проектних технологій у реалізації в закладі дошкільної освіти партнерської взаємодії.

План:

1. Особливості використання:
 - особистісно зорієнтованих,
 - тренінгових,
 - проектних технологій у реалізації в закладі дошкільної освіти партнерської взаємодії.
2. Інструменти педагогічного партнерства.

3. Рефлексія як необхідна умова забезпечення педагогічного партнерства.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *особистісно зорієнтовані технології, тренінгові технології, проектні технології, інструменти педагогічного партнерства, рефлексія.*
2. **Розробити модель партнерської взаємодії вихователів, батьків та дітей в закладі дошкільної освіти** за допомогою інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій, визначивши результативність такої взаємодії.

Питання для самоперевірки:

1. Реалізація особистісно зорієнтованих, тренінгових, проектних технологій у закладі дошкільної освіти.
2. Охарактеризуйте інструменти педагогічного партнерства.
3. Функція рефлексії у забезпечення педагогічного партнерства.

Тестовий контроль

1. Яка основна мета особистісно зорієнтованих технологій у дошкільній освіті?

- А) Підвищення рівня досягнень дитини.
- Б) Розвиток когнітивних здібностей.
- В) Формування соціальних навичок.
- Г) Забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини.
- Д) Вивчення шкільної програми.

2. Який інструмент є ключовим для педагогічного партнерства?

- А) Дидактичні матеріали.
- Б) Система оцінювання.
- В) Комунікація.
- Г) Педагогічні методики.
- Д) Технологічне обладнання.

3. Чому рефлексія важлива для педагогічного партнерства?

- А) Допомогає уникнути конфліктів.
- Б) Сприяє підвищенню професійних компетенцій педагога.
- В) Допомогає педагогам і батькам краще розуміти потреби дитини.
- Г) Відображає рівень знань дитини.
- Д) Стимулює активність дитини на занятті

4. Що характерно для тренінгових технологій при реалізації партнерської взаємодії в дошкільному закладі?

- А) Теоретичне вивчення матеріалу.
- Б) Пасивне сприймання інформації.

В) Практичне відтворення ситуацій і розв'язання проблем.

Г) Оцінка знань за допомогою тестів.

Д) Читання лекцій.

5. Який з інструментів може використовуватися для підтримки педагогічного партнерства між вчителем та батьками в дошкільному закладі?

А) Електронні засоби комунікації.

Б) Щоденник досягнень дитини.

В) Ігри та ігрові матеріали.

Г) Педагогічні конспекти.

Д) всі відповіді правильні

6. Яка головна мета рефлексії в контексті педагогічного партнерства?

А) Самооцінка педагога.

Б) Критика і виправлення помилок дитини.

В) Розвиток самосвідомості та саморегуляції педагога і дитини.

Г) Вивчення нових методик.

Д) Підготовка до наступного заняття

7. Що є основою проектних технологій у реалізації партнерської взаємодії в дошкільному закладі?

А) Реалізація творчого потенціалу дитини.

Б) Слідування строгому плану заняття.

В) Проектування та реалізація спільних ініціатив між педагогом та батьками.

Г) Зосередженість тільки на академічних знаннях.

Д) Швидке завершення навчальних проектів.

8. Який із зазначених інструментів НЕ використовується для забезпечення педагогічного партнерства?

А) Зустрічі з батьками.

Б) Індивідуальні консультації.

В) Щоденники досягнень дитини.

Г) Стандартні тести знань.

Д) Зворотний зв'язок.

9. Що дає рефлексія педагогу після проведення заняття?

А) Можливість побачити свої слабкості та сильні сторони.

Б) Закріплення теоретичних знань.

В) Підготовку до наступного заняття.

Г) Змінювання педагогічних методів.

Д) Підвищення авторитету серед колег.

Практичне заняття № 8.

Тема: Напрями педагогічного партнерства ЗДО з батьками.

Мета: ознайомити здобувачів з організацією та формами педагогічного партнерства з батьками вихованців.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розуміння здобувачами важливості партнерської взаємодії педагогічного колективу ЗДО з батьками вихованців.

План:

1. Педагогічне спілкування з батьками.
2. Дії батьків вихованців та педагогів у процесі партнерської взаємодії.
3. Алгоритм взаємодії педагогів з батьками вихованців.
4. Система роботи педагогічного колективу ЗДО з батьками вихованців.
5. Форми педагогічного партнерства з батьками вихованців.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Розробити тестовий контроль для перевірки теоретичних знань.
3. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *напрями педагогічного партнерства, батьки як суб'єкти педагогічного партнерства, педагогічний колектив.*
2. **Розробити проект партнерської взаємодії** вихователів з батьками вихованців на тему «Буккросинг у дитячому садку» (як мотивувати дітей і батьків обмінюватися з книжками).
<http://dnz1.kupyansk.info/info/page/3681>
3. **Розробити тренінг для батьків** (тема за вибором здобувачів вищої освіти).

Питання для самоперевірки:

1. Яку роль відіграє спілкування з батьками в організації партнерської взаємодії?
2. Розкрийте систему роботи ЗДО з родиною.
3. Охарактеризуйте форми педагогічного партнерства з батьками.

Тестовий контроль

1. **Що включає в себе ефективне педагогічне спілкування з батьками?**
 - a) Відсутність спілкування з батьками.
 - b) Спроба переконати батьків в тому, що вони завжди праві.
 - c) Взаєморозуміння, відкритість до думок та поглядів батьків, спільний пошук рішень.
 - d) Заборона батькам брати участь у навчанні своєї дитини.
2. **Як педагог може стимулювати позитивне спілкування з батьками?**
 - a) Відкидати всі зауваження батьків як неважливі.
 - b) Регулярно інформувати батьків про успіхи та проблеми їхньої дитини.
 - c) Ігнорувати батьківську думку та вимоги.
 - d) Вимагати від батьків тільки фінансову підтримку.
3. **Як важливо встановлювати педагогічні зв'язки з батьками?**

- a) Не важливо, батьки не повинні бути втягнуті в навчальний процес.
- b) Важливо лише для розваги та відпочинку.
- c) Дуже важливо для спільної підтримки та розвитку дитини.
- d) Важливо тільки для фінансової підтримки школи.

4. Які основні засоби спілкування можуть бути використані для педагогічного спілкування з батьками?

- a) Великі збори.
- b) Потайні послання.
- c) Батьківські збори, інтернет-конференції, зворотний зв'язок, електронна пошта тощо.
- d) Димові сигнали.

5. Яка форма педагогічного партнерства з батьками передбачає спільну роботу над вирішенням конкретних проблем чи завдань, пов'язаних із вихованням дітей?

- a) Консультації для батьків.
- b) Шкільна театральна постановка.
- c) Відкриті уроки.
- d) Батьківські збори.

6. Яка форма педагогічного партнерства з батьками передбачає обговорення індивідуальних питань, пов'язаних із розвитком конкретної дитини?

- a) Батьківські збори.
- b) Родинні свята.
- c) Індивідуальні консультації для батьків.
- d) Шкільна театральна постановка.

7. Яка форма педагогічного партнерства з батьками передбачає спільну участь в різних соціокультурних заходах та подіях?

- a) Індивідуальні консультації для батьків.
- b) Родинні свята та фестивалі.
- c) Засідання шкільної ради.
- d) Педагогічні семінари.

8. Який етап в алгоритмі взаємодії педагогів з батьками передбачає обговорення результатів спільних заходів і проектів?

- a) Етап обговорення індивідуальних досягнень дітей.
- b) Етап створення групи для обговорення актуальних питань.
- c) Етап регулярного зворотного зв'язку.
- d) Етап аналізу спільних заходів та проектів.

9. Який крок в алгоритмі взаємодії педагогів з батьками сприяє створенню спільних проектів і заходів?

- A) Регулярний зворотний зв'язок.
- B) Вивчення питань оцінювання успіхів дітей.
- C) Створення групи для обговорення актуальних питань.
- D) Запрошення батьків на спільні творчі заходи.

Практичне заняття № 9.

Тема: Педагогічне партнерство закладів дошкільної освіти з державними і громадсько-просвітницькими інституціями.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з організацією та формами педагогічного партнерства з державними і громадсько-просвітницькими інституціями.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розуміння здобувачами особливостей організації педагогічного партнерства з громадою, закладами середньої освіти та іншими соціальними інститутами.

План:

1. Партнерська взаємодія закладів дошкільної освіти з громадою.
2. Налагодження співпраці між закладами загальної середньої освіти (початкова школа) та ЗДО.
3. Особливості організації педагогічного партнерства з психологами, соціальними педагогами, логопедами, лікарями, фізичними реабілітологами та ін.
4. Принципи ефективної педагогічної взаємодії з представниками різних соціальних інститутів.

Поточні контрольні запитання та завдання для виконання:

Індивідуальні завдання:

1. Розробити блок-схему до кожного теоретичного питання.
2. Огляд преси з теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Педагогічний словник. Дайте визначення наступних понять: *соціальні інститути, соціальні інститути виховання, державні і громадсько-просвітницькі соціальні інститути.*
2. На основі опрацювання законодавчих та нормативних документів, перспективного досвіду закладів дошкільної освіти України, підготувати перелік додаткових освітніх послуг для дітей дошкільного віку та обґрунтувати їх вибір. Визначити зобов'язання вихователя та батьків щодо їх організації (не менше 3-4 послуг, вікова група за вибором здобувача вищої освіти).
3. Розробити схематичну модель педагогічного партнерства ЗДО з різними державними та громадсько-просвітницькими інституціями. Прокоментувати доцільність такого педагогічного партнерства.

Питання для самоперевірки:

1. Обґрунтуйте важливість партнерська взаємодія ЗДО та громади.
2. Як співпраця між закладами загальної середньої освіти та ЗДО впливає на адаптацію дитини до школи?

3. За якими принципами слід будувати педагогічну взаємодію з представниками різних соціальних інститутів?

Тестовий контроль

1. Ключові аспекти партнерської взаємодії між дошкільними закладами та громадою:

- а) культурні заходи, спортивні змагання, благодійні акції та інші ініціативи.
- б) батьківські комітети, батьківські збори, волонтерство та інші способи співпраці.
- в) інформування громади про події та ініціативи в дошкільному закладі.
- г) усі відповіді правильні

2. Якою є співпраця між закладами загальної середньої освіти та ЗДО :

- а) усі відповіді правильні
- б) ЗДО може передати інформацію про особливості розвитку, потреби та досягнення дитини.
- в) можуть спільно працювати над розробкою плану навчання, який враховуватиме індивідуальні потреби дитини.
- г) можуть проводити взаємне навчання, де вони будуть обмінюватися досвідом та найкращими практиками.

3. Особливості організації педагогічного партнерства з соціальними педагогами полягають у :

- а) врахуванні психологічних особливостей дитини і забезпеченні психологічної підтримки та консультування.
- б) допомоги дітям з мовними порушеннями, проводити логопедичні заняття та рекомендації для батьків.
- в) проведенні медичного огляду дитини, визначати її фізичний стан та рекомендувати необхідні заходи для покращення здоров'я.
- г) вирішенні соціальних проблем дитини, сприяти її адаптації до шкільного середовища та враховувати її потреби та інтереси.

4. Особливості організації педагогічного партнерства з психологами полягають у :

- а) вирішенні соціальних проблем дитини, сприяти її адаптації до шкільного середовища та враховувати її потреби та інтереси.
- б) проведенні медичного огляду дитини, визначати її фізичний стан та рекомендувати необхідні заходи для покращення здоров'я.
- в) врахуванні психологічних особливостей дитини і забезпеченні психологічної підтримки та консультування.
- г) усі відповіді правильні.

5. Особливості організації педагогічного партнерства з лікарями полягають у :

- а) врахуванні психологічних особливостей дитини і забезпеченні психологічної підтримки та консультування.
- б) у невідкладній домедичній допомозі при травмуванні.
- в) допомоги дітям з мовними порушеннями, проводити логопедичні заняття та рекомендації для батьків.

г) проведенні медичного огляду дитини, визначати її фізичний стан та рекомендувати необхідні заходи для покращення здоров'я.

6. Особливості організації педагогічного партнерства з логопедами полягають у :

а) врахуванні психологічних особливостей дитини і забезпеченні психологічної підтримки та консультування.

б) вирішенні соціальних проблем дитини, сприяти її адаптації до шкільного середовища та враховувати її потреби та інтереси.

в) проведенні медичного огляду дитини, визначати її фізичний стан та рекомендувати необхідні заходи для покращення здоров'я.

г) немає правильної відповіді.

7. Що потрібно проводити задля ефективного зв'язку між педагогами та представниками інших соціальних інститутів:

а) спільні зустрічі, семінари ,тренінги.

б) бесіди, тестування, зустрічі.

в) немає правильної відповіді.

г) спільні заняття, конференції, збори.

8. Педагоги та представники інших соціальних інститутів:

а)допомагають один одному у вирішенні спільних завдань та проблем.

б)поважають один одного як професіоналів та визнають важливість їхньої ролі в житті учнів.

в)підтримують взаємне інформування про стан та потреби учнів, щоб разом знаходити ефективні шляхи їх вирішення.

г)усі відповіді правильні

9. Ефективна педагогічна взаємодія з представниками різних соціальних інститутів :

а) сприяє створенню сприятливих умов для розвитку та навчання учнів, допомагає вирішувати їх проблеми та формувати позитивне ставлення до навчання.

б) допомагає забезпечити плавний перехід дитини з дошкільного закладу до початкової школи, а також сприяє її успішному адаптуванню до нових умов навчання.

в) немає правильної відповіді

г) сприяє створенню сприятливого середовища для розвитку дітей та спільної роботи між педагогами та батьками або опікунами.

Практичне заняття № 10.

Тема: Досвід реалізації педагогіки партнерства в дошкільній освіті

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з досвідом реалізації педагогічного партнерства в дошкільній освіті в країнах Європейського Союзу.

Професійна спрямованість: вивчення теми заняття сприятиме розуміння здобувачами як можна використовувати ідей прогресивного досвіду

європейських країн щодо організації педагогічного партнерства в дошкільній освіті України.

План:

1. Досвід реалізації педагогічного партнерства в дошкільній освіті в країнах Європейського Союзу.
2. Зміст та форми педагогічного партнерства ЗДО з дітьми дошкільного віку, батьками вихованців, громадами.
3. Порівняльна характеристика реалізації педагогічного партнерства в країнах Європейського Союзу та Україні.
4. Використання ідей прогресивного досвіду європейських країн щодо організації педагогічного партнерства в дошкільній освіті України.

Заняття проводиться у вигляді конференції «Прогресивний досвід європейських країн в організації педагогічного партнерства в дошкільній освіті». Здобувачі вищої освіти розподіляються на творчі групи (3-4 зд.). обирають країну та представляють її досвід організації педагогічного партнерства в дошкільній освіті.

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ ГРАФІКОМ.

1. Опрацювати теоретичний матеріал відповідно до планів лекцій та практичних занять. Виконати завдання для самостійної роботи (заповнити педагогічний словник).
2. Виконати тестові завдання до кожного заняття (за розкладом).
3. Розробити план-конспект двох ранкових зустрічей з дітьми дошкільного віку з метою формування спільноти (вікова група за вибором здобувача) до 5 заняття.
4. Розробити модель партнерської взаємодії вихователів, батьків та дітей в закладі дошкільної освіти за допомогою інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій, визначивши результативність такої взаємодії (слайд-презентація) до 7 заняття.
5. Написати модульну контрольну роботу (за розкладом).

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Дмитраж Г., Пушкар-Гуцал О. Дитсадок і школа – партнери. Дошкільне виховання. 2019. №9. С. 22.
2. Кочерга О. Психофізіологічний аспект народження партнерства. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №2. С. 4-12.
3. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: http://lib.iitta.gov.ua/Кравчинська_тези.pdf (дата звернення 28.10.2019).
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N.M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 2018. 160 s. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/594/59430/20-11-2018rekviz.pdf> (дата звернення 30.10.2019).
5. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: підручник. 3-тє вид., випр. Київ : «Академвидав», 2015. 448 с. (Серія «Альма-матер»).

Додаткова:

1. Кравець Х. Ранкова зустріч у колі друзів. Дошкільне виховання. 2019. №9. С. 16-17.
2. Проект «Ранкові зустрічі: розвиток взаємоповаги і толерантності». Крок за кроком. Вісник Всеукраїнського фонду «Крок за кроком». 2005. №2, червень-липень. С. 7-13.
4. Савинова Н. Компетентісне навчання і партнерська взаємодія: уникаємо помилок. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №2. С. 13-20.
5. Швацька, О. С. Партнерські взаємини між дошкільним закладом і сім'єю. Дошкільний навчальний заклад. 2011. № 9. С. 47-51.
6. Швець Н. Співтворчість, а не наставництво. Батьківський університет в умовах сучасного закладу дошкільної освіти. Дошкільне виховання. 2019. № 2. С. 7-10.
7. Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році: Лист МОН України № 1/9-411 від 30.07.2020 року.